

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΝΤΑΞΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (ΓΥΜΝΑΣΙΟ)

Έργο: «Ενταξη παιδιών παλιννοστούντων και αλλοδαπών στο σχολείο - για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Γυμνάσιο)»

Επιμορφωτικό Σεμινάριο

«Ανάπτυξη κινήτρων και διαχείριση συγκρούσεων στο σχολείο»

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

29 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ, 5 ΚΑΙ 12 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2007
8^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΙΑΚΙΣ

**«Κλίμα ανθρώπινων σχέσεων στο σύγχρονο σχολείο: το πρόβλημα
της κοινωνικής απομόνωσης»**

Κωνσταντίνος Μπίκος

*Αναπληρωτής Καθηγητής
Τμήμα Φιλοσοφίας- Παιδαγωγικής Α.Π.Θ.
bikos@edlit.auth.gr*

Επισημαίνεται η δομή και λειτουργία της σχολικής τάξης ως μίας ομάδας συνομηλίκων και τονίζεται η βαρύτητα που έχουν οι κοινωνικές σχέσεις μεταξύ των συνομηλίκων για την κοινωνική, συναισθηματική και νοητική τους ανάπτυξη. Με αφορμή την παρουσία των παιδιών με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες θεματοποιείται το πρόβλημα των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων, που μπορεί να επηρεάζουν τις σχέσεις των συμμαθητών και αναλύεται ειδικότερα η επίδρασή τους στην αντιμετώπιση του διαφορετικού. Για την καλύτερη γνώση των σχέσεων στην τάξη προτείνεται η κοινωνιομετρική μέθοδος, με την οποία ο εκπαιδευτικός μπορεί να αποκομίσει αξιόπιστα και ενδιαφέροντα στοιχεία για την κοινωνική θέση και τις σχέσεις των μαθητών που τους χαρακτηρίζουν πολιτισμικές ιδιαιτερότητες. Αναλύεται η λειτουργία των φιλικών κλικών και παρατίθεται ο προβληματισμός σχετικά με τα αίτια και τις συνέπειες της κοινωνικής απομόνωσης συγκεκριμένων μαθητών. Τέλος προτείνονται εναλλακτικές δυνατότητες παιδαγωγικών χειρισμών για τη βελτίωση της συνοχής της ομάδας της τάξης και για την ατομική βοήθεια σε μαθητές που μειονεκτούν από άποψη κοινωνικών σχέσεων.

«Ανάπτυξη κινήτρων μάθησης: ο ρόλος του εκπαιδευτικού – δεξιότητες παρέμβασης»

Κωνσταντίνα Διαμαντίδου

*Κλινική Ψυχολόγος, Διδάκτωρ Α.Π.Θ.
diamadin@otenet.gr*

Στην εισήγηση αυτή γίνεται μία προσέγγιση των κινήτρων μάθησης, που εστιάζεται ειδικότερα στο ρόλο που μπορεί να έχει ο εκπαιδευτικός ως προς την ανάπτυξή τους. Έμφαση δίνεται στη διαδικασία και τους τρόπους επικοινωνίας που μπορεί να ακολουθήσει ο εκπαιδευτικός στη σχέση του με τους μαθητές, προκειμένου να διευκολυνθεί στην επαφή του μαζί τους και στην εκτίμηση των στάσεων που οι μαθητές εκδηλώνουν. Η διδασκαλία

προσεγγίζεται ως μια σχέση επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης που αναπόφευκτα περιλαμβάνει την προσωπική εμπλοκή τόσο του δασκάλου όσο και του μαθητή. Αυτό σημαίνει ότι καθένα από τα πρόσωπα που συμμετέχουν στην εμπειρία αυτή, βιώνουν τη σχέση τους με τον άλλο και τη σχέση τους με τη μάθηση με βάση τις προσωπικές ανάγκες και τα προσωπικά τους όρια. Η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης αποδοχής και ασφάλειας στην παιδαγωγική σχέση προβάλλεται ως ένας παράγοντας, που μπορεί να συμβάλλει στο να αναπτυχθούν εμπειρίες θετικής αυτοεκτίμησης και προσωπικής ενθάρρυνσης στο μαθητή που στη συνέχεια μπορούν να τροφοδοτήσουν το ενδιαφέρον του για περισσότερη εμπλοκή και συμμετοχή. Παράλληλα γίνεται προσπάθεια να αναδειχθούν οι παράμετροι της δυναμικής της σχέσης και της αλληλεπίδρασης ανάμεσα στον μαθητή και στον εκπαιδευτικό. Ειδικότερα προβλήματα συμπεριφοράς και μάθησης που εκδηλώνουν οι μαθητές προσεγγίζονται μέσα από το γενικό πλαίσιο επικοινωνίας που διαμορφώνεται στην τάξη και το δίκτυο των σχέσεων που αναπτύσσεται ανάμεσα στον εκπαιδευτικό και το μαθητή. Έτσι η αναζήτηση των τρόπων αντιμετώπισης των προβλημάτων αυτών στηρίζεται αφενός στην αξιοποίηση και την εκτίμηση της προσωπικής εμπειρίας των εκπαιδευτικών, και αφετέρου στην καλλιέργεια μιας στάσης συνεχούς «ανίχνευσης» και επαναπροσδιορισμού των ορίων της σχέσης τους με τους μαθητές τους.

Βιβλιογραφία

1. Μ. Μαλικιώση – Λοϊζου, Η συμβουλευτική Ψυχολογία στην εκπαίδευση, από τη θεωρία στην πράξη, Ελληνικά Γράμματα, 2001.
2. Α. Κοσμόπουλος & Γ. Νιτσόπουλος, Ο Carl Rogers και η προσωποκεντρική του θεωρία για τη ψυχοθεραπεία και την εκπαίδευση, Ελληνικά Γράμματα, 2003.
3. Γ. Τσιάντης, Εφηβεία, ένα μεταβατικό στάδιο σ' ένα μεταβαλλόμενο κόσμο, Εκδ. Καστανιώτη, 1994
4. Μ. Hebert, Ψυχολογικά προβλήματα εφηβικής ηλικίας, Εκδ. Ελλ. Γράμματα, 1992
5. Ι. Κούρος (Επιμέλεια), Ψυχολογικά θέματα παιδιών και εφήβων» Τόμος 1 και 2, Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 1993
6. Α. Molnar & Β. Lindquist, Προβλήματα συμπεριφοράς στο σχολείο (οικοσυστημική προσέγγιση), Εκδ. Ελληνικά γράμματα, 1993
7. Μ. Ρεϊμόν-Ριβιέ, Η κοινωνική ανάπτυξη του εφήβου, Εκδ. Καστανιώτη, 1989
8. Ι. Σάλτζμπεργκ κ.α., Η συναισθηματική εμπειρία της μάθησης και της διδασκαλίας, Εκδ. Καστανιώτη, 1996
9. F. Walton, Κερδίστε τους εφήβους στο σπίτι και στο σχολείο, Εκδ. Θυμάρη, 1996

**«Στρατηγικές για τη διαχείριση συγκρουσιακών καταστάσεων
και προβληματικών συμπεριφορών στη σχολική τάξη»**

Δημήτρης Κ. Μαυροσκούφης

Αναπληρωτής Καθηγητής,

Τμήμα Φιλοσοφίας- Παιδαγωγικής Α.Π.Θ.

dmavrosk@edlit.auth.gr

Στην εισήγηση επιχειρείται μια σφαιρική αντιμετώπιση των συγκρούσεων και των προβληματικών καταστάσεων που σημειώνονται στο πλαίσιο κυρίως της σχολικής τάξης και δευτερευόντως του σχολείου. Καταρχάς οριοθετείται η έννοια της σχολικής τάξης ως τυπικής δομής και εξετάζονται οι δυναμικές σχέσεις που αναπτύσσονται στο εσωτερικό της. Υπό το πρίσμα αυτό προσδιορίζονται οι παράγοντες που επηρεάζουν την ενδοταξική επικοινωνία, επισημαίνονται οι συνήθειες συμπεριφορές των μαθητών, που χαρακτηρίζονται ως προβληματικές ή συγκρουσιακές, καθώς και οι κυριότερες αντιδράσεις των εκπαιδευτικών. Στη συνέχεια, καθορίζονται οι βασικές αρχές με τις οποίες πρέπει να αντιμετωπίζεται η παιδική και η εφηβική επιθετικότητα, εκτός των περιπτώσεων καθαρά ψυχοπαθολογικής ή εγκληματικής συμπεριφοράς, προτείνεται μία σειρά στρατηγικών για τη διαχείρισή τους, με σκοπό τη βελτίωση του σχολικού και του ενδοσχολικού κλίματος. Ανάμεσα στις στρατηγικές αυτές ιδιαίτερα πρακτική και αποτελεσματική είναι η λεγόμενη «οικοσυστημική προσέγγιση», η οποία αξιοποιεί τις θεωρίες για τη «γνωστική ασυμφωνία» ή τη «γνωστική σύγκρουση», ο ρόλος του «εμπυχωτή» στο πλαίσιο της «ομαδοσυνεργατικής μάθησης», η διαδικασία ελέγχου των συγκρούσεων με βάση τη «διαμεσολάβηση» και η «ανάληψη ρόλων». Σε κάθε περίπτωση, βέβαια, ισχύουν ως βασικές προϋποθέσεις η σχετική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και η δημιουργία συνεργατικού κλίματος μέσα στο σχολείο.